

1. Kolokwium pisemne.
2. Kolokwium praktyczne (dwie tury - po połowie każdej grupy)
3. Praca z farmakopeą (w zależności od tury: w czasie oczekiwania na kolokwium praktyczne lub po kolokwium praktycznym). Uzupełnij:

Farmakopealna substancja roślinna	Minimalna oczekiwana zawartość antranoidów	Metoda oceny zawartości antranoidów	Czy dana substancja jest stosowana ze względu na działanie przeczyszczające (+/-)
<i>Aloë barbadensis</i>	.....	.....	
<i>Aloë capensis</i>	.....	.....	
<i>Frangulae cortex</i>	.....	.....	
<i>Hyperici herba</i>	.....	.....	
<i>Rhamni purshiana cortex</i>	.....	.....	
<i>Rhei radix</i>	.....	.....	
<i>Sennae foliolum</i>	.....	.....	
<i>Sennae fructus</i>	.....	.....	

4. Analiza organoleptyczna substancji roślinnych:

Frangulae cortex, Rhei radix, Sennae folium.

5. Analiza mikroskopowa proszków roślinnych:

Preparaty mikroskopowe należy wykonać na gorąco w odczynniku prześwietlającym. Korzystając z rycin, rozróżniać cechy grupowe i charakterystyczne poszczególnych proszków (rysować tylko charakterystyczne). Kończąc pracę z preparatem, wykonać reakcję ogólną na obecność fenoli (z roztworem FeCl₃) oraz (w uzasadnionych przypadkach) na obecność wolnych antrachinonów (z roztworem KOH), a obserwacje zanotować.

..... – listek senesu (FP XII)

roślina (łac./pl.):

rodzina (łac./pl.):

Frangulae cortex –

roślina (łac./pl.):

rodzina (łac./pl.):

Rhei ..... –
 rośliny (łac./pl.):
 rodzina (łac./pl.):

6. Mikrosublimacja (ćwiczenie indywidualne):

Mikrosublimację wykonuje się ze skrawka folii aluminiowej (trzymanej np. w probówce lub w drewnianej łąpie) na szkiełko podstawowe trzymane tuż nad folią. Należy zbierać naloty na kilka szkiełek. Powstałe na szkiełkach naloty obejrzeć pod mikroskopem; w razie potrzeby odczekać, aż odparuje woda.
 Na sublimatach wykonać reakcje mikrochemiczne: z roztworami KOH i FeCl₃.

Obserwacje: .....
 .....
 Wniosek: .....
 .....

7. Reakcje mikrochemiczne (ćwiczenie indywidualne):

Reakcja Borntträgera:

Z roztworami alkaliów wolne antrachinony dają zabarwienie czerwone (glikozydy muszą być uprzednio zhydrolizowane i utlenione).

Wyciąg z *Sennae folium*, *Aloë* należy zatem uprzednio zhydrolizować przez kilkuminutowe gotowanie na łaźni pod dygestorium z 2 M/L roztworem HCl (1:1) i kilkoma kroplami roztworu FeCl₃. Następnie, po ochłodzeniu, wytrząsać z CH₂Cl₂ lub CHCl₃. Próbę wykonać na zebranej warstwie organicznej.

Substancja roślinna: .....
 Obserwacje: .....
 .....
 Wniosek: .....

Odróżnianie organów podziemnych *Rheum palmatum (s.l.)* i *Rheum rhaponticum*:

Otrzymaną próbkę surowca ekstrahować 70% MeOH w płuczce ultradźwiękowej.

W świetle UV wyciąg z korzeni i kłączy *R. rhaponticum* fluoryzuje intensywnie niebiesko (obecność rapontycyny).

Obserwacje: .....
 .....
 Wniosek: .....